

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ ЛАТИНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В РЕЛІГІЙНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Проаналізовані термінологічні одиниці латинського походження в словниковому складі сучасної французької мови. Встановлено, що з 1582 релігійних термінів, 880 (55,62%) – латинського походження. 508 (31,12%) з них належать до питомого фонду лексики французької мови, 372 (23,51%) – до запозичених латинізмів французької мови.

Ключові слова: релігійний термін, латинізм, питомий фонд, запозичена лексика.

Аналіз етимологічної структури всього лексичного складу або його частини будь-якої мови є невід'ємною частиною лінгвістичних досліджень [1, с. 100–101; 2, с. 8–17; 3, с. 47–51 та інші]. Тому аналіз системи релігійної термінології французької мови був би неповним без вивчення етимологічної структури даної частини словникового складу мови.

Мета дослідження полягає у виявленні основних джерел походження релігійних термінів у сучасній французькій мові, аналізі їх кількісного співвідношення і описі їх належності до власне французького, питомого або запозиченого лексичного фонду.

В даній розвідці реєстр релігійної термінології складено на основі сучасного енциклопедичного словника *Dictionnaire encyclopédique de la langue française. Le Maxidico* [4], в якому всі

релігійні терміни мають певну позначку загального плану, наприклад: *relig. (rel.)* – загальне релігійне значення вузькоспеціалізованого характеру, *cath. (kat.)* – значення з галузі католицизму.

Методом суцільного відбору з даного словника були вибрані для аналізу 1582 термінологічних одиниці, різних за своєю семантичною структурою, але які мають хоч би для одного зі своїх значень позначку релігійного терміна або вказівку на це в їхньому тлумаченні.

Словник подає і найновіший етимологічний опис термінів і відповідно до вказаних у ньому джерел походження можна виділити такі основні етимологічні пласти релігійних термінів: 1) латинський фонд термінів (релігійні термінологічні одиниці (РТО) латинського походження в її різних формах: народної, християнської, церковної, пізньої, середньовічної латині і запозиченої з класичної латині наукової термінології, так званих книжних слів) – як фонд генетично споконвічної (питомої) лексики – 880 (55,62%); 2) власне французький фонд термінів (РТО французького утворення – 498 (31,48%) одиниць; та запозичений з різних мов фонд термінів (РТО іншомовного походження) 204 (12,9%). У кількісному відношенні кожний із названих пластів має абсолютне і відносне вираження (табл. 1).

Таблиця 1

Генетичний склад системи релігійної термінології сучасної французької мови (РТСФМ)

№	Загальна кількість Етимологічні пласти	Абсолютна кількість (Q abs.)	Відносна кількість (Q rel.)
1.	РТО латинського походження	880	55,62%
2.	РТО французького утворення	498	31,48%
3.	РТО іншомовного походження	204	12,9%
	Всього	1582	100%

Отже, в етимологічному відношенні РТО французького утворення й латинського походження складають разом 1378 (87,11%), вони є генетичною основою РТСФМ, а РТО іншомовного походження в кількості 204 (12,89%) доповнюють певною мірою словниковий склад РТСФМ.

Термінологічні одиниці латинського походження (питомий і запозичений фонд)

Лексика латинського походження є об'єктом дослідження в більшості праць з історії французької мови [5; 6; 7] і в працях з історії становлення термінології [8; 9; 10; 11; 12 та ін.]. У процесі вивчення етимологічної структури лексики французької мови дискусійним моментом залишається визначення початкового етапу фор-

мування французької мови. Одні вважають, що процес утворення французької мови почався з завоювання Галії Римом і перетворення її в римську провінцію. Інші відсувають цей момент до часу зникнення мов автохтонного населення Галії. Треті пов'язують початок формування французької мови (як і інших романських мов) із періодом падіння Римської імперії і початком варварських походів.

Оскільки французька мова має початок від латинської мови, яка розповсюдилася на території сучасної Франції після її завоювання Ю. Цезарем в 58–51 ст. до Христа, то в даній статті терміни, що увійшли в неї до IX сторіччя, вважають-

ся належними до основного лексичного фонду. До цієї категорії входять також лексичні елементи галльського та давньогерманського (франкського) походження. Терміни латинського походження, з датою фіксації у французькій мові до XII століття включно, відносимо до питомого фонду. Ці термінологічні одиниці можуть мати такі етимологічні позначки, як латинізм, латинізований еллінізм, гебраїзм, кельтізм, германізм або арамеїзм, лексичний елемент пізньої або народної латині та інші.

Крім названих форм, латинська мова цього періоду виступає як християнська, церковна або середньовічна латинь, і лексичні елементи цих різновидів латинської мови увійшли в лексику французької мови значно пізніше, після XII ст. Вони складають фонд запозиченої латинської лексики, „книжні слова”.

Кількісний розподіл усіх термінів латинського походження за групами стилістичної і термінологічної характеристики був зроблений на основі етимологічного опису даного терміна в словнику (їх конкретну кількість подано в табл. 2).

Як видно з табл. 2, фонд питомої латинської лексики складає одну третину всього складу РТСФМ, а разом із запозиченою латиною – більше половини РТО французької термінології. Релігійні терміни латинського походження складають найбільшу частину РТО (880 одиниць,

55,63%), які за походженням не є однорідними. Серед них виділяються: 1) РТО питомої латинської лексики (517 одиниць, 32,68%), а саме: а) власне латинізми, які мають етимологічні позначки: *латинізми (lat.)* – 395 (24,97%), *abjurer, absolution, autel;* *латинізовані еллінізми (lat.<gr.)* – 36 (2,28%), *латинізовані гебраїзми (lat.<hébr.)* – 8 (0,51%); *латинізовані кельтізми (lat.<gaul.)* – 1 (0,06%); *латинізовані арамеїзми (lat.<aram.)* – 2 (0,12%); РТО з етимологічними формами *пізньої латині (bas lat.)* – 44 (2,78%) *consistoire, contrition, donatiste,* і аналогічними латинізованими формами (*bas lat.<gr.*) – 11 (0,7%), РТО з етимологічними формами *народної латині (lat. pop)* – 11 (0,7%) *parrain, renier, Sire;* 2) РТО запозиченої латинської лексики (362 одиниці, 22,88%), а саме термінологічні латинізми, які мають етимологічні позначки: *християнська латинь (lat. chrét.)* – 130 (8,22%) *crucifix, épiscopat, excommunier,* і (*lat. chrét.<gr.*) 69 (4,36%), *церковна латинь (lat. eccl.)* – 63 (3,98%) *disciple, éparchie, judaisme* і (*lat. eccl.<gr.*) – 37 (2,34%) *середньовічна латинь (lat. médiév.)* – 68 (4,3%) *franciscain, monahisme, ortodoxe* і (*lat. médiév.<gr.*) 5 (0,3%) одиниць. З цих даних видно, що основою створення РТСФМ стала релігійна лексика латинської мови разом з термінами французького походження – всього 1378 (87,11%) РТО.

Таблиця 2

Кількісний склад термінологічної лексики латинського походження РТСФМ

№	Загальна кількість	Абсолютна кількість (Q abs.)	Відносна кількість (Q rel.)
Пласти лексики латинського походження			
1.	РТО питомої латинської лексики (до XII ст.).	508	32,11%
	Власне латинізми	395	24,97%
	Латинізовані еллінізми	36	2,273%
	Латинізовані гебраїзми	8	0,51%
	Латинізовані кельтізми	1	0,06%
	Латинізовані арамеїзми	2	0,12%
	Латинізми пізньої латині	44	2,78%
	Латинізовані еллінізми пізньої латині	11	0,7%
	Латинізми народної латині	11	0,7%
2.	РТО запозиченої латинської лексики	372	23,51%
	Християнські латинізми	130	8,22%
	Християнські латинізовані еллінізми	69	4,36%
	Церковні латинізми	63	3,98%
	Церковні латинізовані еллінізми	37	2,34%
	Середньовічні латинізми	68	4,31%
	Середньовічні латинізовані еллінізми	5	0,3%
Всього РТО латинського походження		880	55,62%
Всього РТО		1582	100%

Деякі пласти лексики латинського походження потребують певних пояснень. Насамперед, серед так званих книжних запозичень, християнська (християнські латинізми і латинізовані

еллінізми) та церковна латинь (церковні латинізми і латинізовані еллінізми) у структурі релігійної термінології французької мови налічують по 199 (12,58%) та 100 (6,32%) термінів відповідно, що

разом становить 299 (19,9%) лексичних одиниць.

До християнських латинізмів і латинізованих еллінізмів належать такі одиниці: *abbé, abbessse, ablution, abyme, abysse, acolyte, adoreur, catéchiser, catéchisme, catéchiste, catéchumène, cathédral, catholique n., adj., cénobite, chanoine, chérubin, chreme, Christ, christianiser, glorifier, hérésiarque, holocauste, homélie, hosanna, hyperdulie, idolatrie, impénitence, impénitent, inamissible, inconvertible, indult, jubilé, judaiser, justifier, latrerie, liturgie, macération, macérer, malédiction, manne, sacramental, sacramentel, sacrificateur, septuagésime, séraphim, spiritualité, tentateur n., adj., théologie, théurgie* та інші.

Еклезіастична (церковна) латинь (церковні латинізми і латинізовані еллінізми) представлена такими одиницями, як *abbaye, anachorète, apostasie, apostat n., adj., apostolat, apotre, archeveque, canonicat, conclave, consubstantialité, consubstantiation, consubstantiel, contrit, dataire, daterie, diabolique, réprobation, réprouver, résurrection, révérendissime, rosaire, sabbat, salve regina, sanctifier, sanctuaire, scandale, shisme, semaine, syllabus, synode, théologique, trinité, véniel* та інші. Формування цього пласта датується II віком після Христа.

Більшість слів християнської латині відома із християнських праць цього періоду (переклади Біблії, церковні та соборні документи тощо). Однією з проблем термінологічного складу цього пласта є зв'язок з іншим стилістичним варіантом латинської мови – церковною латиною. Деякі лінгвісти виділяють його окремо, розрізняючи християнську латинь як мову християнських авторів, а церковну латинь – як мову теології, канонічного права та літургії.

Джерелами вивчення лексики обох пластів є самі тексти та терміни: *“Ils sont donc inexcusables, puisque, ayant connu Dieu, ils ne l'ont point glorifié comme Dieu, et ne lui ont point rendu grâces; mais ils se sont égarés dans leur pensées, et leur coeur sans intelligence a été plongé dans les ténèbres* [13, NT, p. 134].

Відмітною рисою християнської латині вважають наявність у ній спеціальної релігійної термінології, що виникла внаслідок розповсюдження християнської віри серед населення. Культурна література відрізнялася від світської прози і ліричних творів спробою наблизитись до розмовної мови. Ніжмегенська школа і її представники виділяють християнську латинь як спеціальну, закриту в собі і не зрозумілу широкому колу людей систему [14, p. 177]. Однак слід сказати, що християнська латинь була невід'ємною частиною латинської мови, а стилістичний відтінок наближав її або до літературної мови, або до розмовної.

Для французької мови християнська і цер-

ковна латинь є подвійним лексичним джерелом походження релігійної термінології, про що свідчать релігійні терміни, що походять з латині (через християнську або церковну давньогрецьку мову), як-от: *apostolat, euchologe, hiérarchie* та інші.

Народна латинь – це мова, яка протиставлена латинській літературній мові. Серед релігійних термінів кількість запозичених із народної латині складає 12 (0,81%): *berger, carême, faute, lutrin, marraine, parole, parrain, prone, rameau, renier, sire, sorcier*: *“L'interdiction de manger de la viande les vendredis et pendant les 40 jours du carême devient obligatoire à partir de 7 ans, sauf pour ceux qui obtenaient une dispence, ou en étaient exemptés par la maladie* [15, p. 475].

Термін „народна латинь” був уведений П. Бонамі у 1756 році. З соціальної точки зору, це мова спілкування у суспільстві. Характерною рисою народної латині є відхилення від норми. Ці відхилення нехарактерні для певної території або соціальної групи. З хронологічної точки зору, початком функціонування народної латині як мови, протилежної літературній мові, є третє століття до нашої ери.

Кількість термінів із пізньої латині, які увійшли в цей період, складає 50 (3,39%) лексичних одиниць: *abjuration, archimandrite, cérémonial, chasuble, chrisme, consistoire, contrition, croyance, dogmatique, dogmatiser, dominical, donatiste n., adj., dualisme, filiation, fraction, génésiaque, hiérodoule, illumination, impassibilité, impassible, inauguration, inspiration, intendant, latiniser, lévirat, médiateur n., métropole, métropolitain, métropolitane, moine, monastère, monastique, nestorien n., adj., omission, prier, prière, régénération, repentir, sauver, scandaliser, scolastique n., adj., séquence, spirituel, suburbicaine, synodique, unione, vidame*.

Період пізньої латині датується вченими Х. Гоельцером та Є. Лофстетом з III сторіччя до 600 року – дати, яка прийнята як початок періоду латино-романської транзиції. Ф. Лот пропонує дати з IV по VIII сторіччя. Різні погляди пояснюються, насамперед, співіснуванням різних стилів: літературної письмової мови класичних авторів та християнської латині, латині технічних текстів та розмовної мови. Деякі терміни функціонують у різних літературних текстах: *„Elie était un homme de la même nature que nous: il pria avec intence pour qu'il ne plût point, et il ne tomba point de pluie sur la terre pendant trois ans et six mois. Puis il pria de nouveau, et le ciel donna de la pluie, et la terre produisit son fruit* [13, NT, p. 209].

Як свідчать дослідження, з VI сторіччя в Галлії у монастирях і церквах існували майстерні для перепису книг, так звані скрипторії. У них працювали тільки духовні особи (монахи, каноніки). Вони переписували дипломи, грамоти, цер-

ковні богослужбові книги, наукові історичні трактати, твори древніх авторів латинською мовою.

Водночас ці майстерні являли собою центри популяризації латинської освіти. Вони були розповсюджені в усіх областях Франції: на півночі, в Корбі, найбільш відома майстерня клермонської церкви, на заході підтримувались контакти з Ірландією та Англією, а також обмінювались книгами та майстрами стосовно перепису. Існували такі майстерні й у паризькому соборі та церквах навколо Парижа.

Можна припустити, що в цих майстернях зародилась і розвивалась письмова літературна традиція французької мови. У бібліотеці церкви Сен-Марсьяль зберігся рукопис XII сторіччя з одним із найстаріших текстів французькою мовою – Спонсус. Це діалогізована пісня на латинській і французькій мовах (притча про мудрих і нерозумних дів).

У період з 600 по 800 роки письмова латинь була сумішшю традиційних елементів та нових слів із розмовної мови. Найшвидша еволюція латинської мови відбулась у Галлії; провінціями, де ці зміни відбулися пізніше, є Африка та Ірландія.

Середньовічна латинь – наслідок функціонування пізньої латини на різних територіях і в різних умовах. У терміносистемі релігії терміни цього періоду складають 70 (4,74%) одиниць: *abbatial n., adj., anagogie, antipape, archichancelier, archiépiscopal, archiépiscopat, aspersoir, béatification, biblique, cathare n., adj., chapelain, chapelle, choral n., choriste, cistercien n., adj., clarisse, cléricature, coadjuteur, concordat, confrérie, cure, curé, grégorien, inquisitorial, prébendé, prélat, prieuré, purgatoire, rabbin, sacristine, sadducéen n., adj., sapientieux, scapulaire, séraphique, théosophe, thuriféraire, unitif* та інші.

Початком згаданого періоду вважаються роки правління короля Пепена (з 751 року), а закінченням – 814 рік, початок царювання Карла Великого. Характерною подією цього часу була пурифікація мови релігійних та офіційних текстів із метою уникнення граматичного і фонетичного хаосу, що виник з причини анархічного впливу розмовної мови.

За модель взято літературну мову на основі текстів християнських письменників та підручників із граматики періоду пізньої латини. Після порівняння двох варіантів одного документа видно незначну різницю і відношення можна назвати не диглосією, а білінгвізмом, незважаючи на те, що латинська мова ще протягом кількох століть була єдиною літературною мовою.

Середньовічна латинь, звичайно, не стала автономною лінгвістичною системою ні з хронологічної, ні з географічної, ні з стилістичної точки

зору. Вона функціонувала як мова культури: як письмова, так і усна. З одного боку, вона мала багату літературу в галузі історії, філософії, теології, прозі, драмі, поезії, а з іншого – зазнавала еволюції, пристосовуючи лексику до потреб епохи.

Терміни середньовічної латини зустрічаються в релігієзнавчій літературі: “*Les cathares condamnent les sacrements, la hierarchie ecclésiastique, le droit de propriété; nient le purgatoire et la resurrection des morts; approuvent le suicide qui libère l’âme du mal ; considèrent comme un moindre mal sexualité, mariage, procréation* [15, p. 476].

Кількість термінів власне латинського походження, які увійшли до складу літературної французької мови до XII століття включно, складає 188 (11,82%) одиниць і належить до питомої лексики: *adorer, agneau, agnus dei, âme, amen, animisme, animiste n., adj., miracle, vénération, vénérer, verpes, viatique, vicaire* та інші. *Car le Fils de Dieu, Jésus Christ, qui a été prêché par nous au milieu de vous, par moi et par Silvain, et par Timothée, n’a pas été oui et non, mais c’est oui qui a été en lui; car pour ce qui concerne toutes les promesses de Dieu, c’est en lui qu’est le oui; c’est pourquoi encore l’Amen par lui est prononcé par nous à la gloire de Dieu.* [13, NT, p. 159].

Давньофранцузькі релігійні терміни також можна віднести до основного лексичного фонду. Кількість релігійних термінів складає 4 (0,28%): *druide, crèche, fanon, orgueil*. Крім народної латини та її стилістичних варіантів, до генетичного фонду входять ще слова галльського і давньофранкського походження.

Галльський фонд найбільш старий. Термін *druide* галльського походження, увійшовши у французьку мову через латинь, він аналізується як латинізований кельтизм, а інші три, давньофранкського походження, – як германізми: *Les sept péchés capitaux: orgueil, avarice, gourmandise, envie, luxure, colère, paresse; ils ne sont pas en eux-mêmes des péchés, mais des vices, des tendances à commettre certains péchés*” [15, p. 477].

Латинська мова була продуктивним джерелом утворення релігійної термінології і після XII століття. Кількість запозичених латинських термінів становить 228 (14,48%). Французька мова потребувала нових слів, щоб позначити деякі абстрактні поняття, церковні та релігійні терміни, і вони були запозиченні з латини до і після епохи Відродження. Релігієзнавчі, теологічні, біблійні терміни є латинськими запозиченнями: *abjurer, absolution, absoudre, adjuration, adjurer, adoptianisme, adorable, adorationvie, culte, hostie, infidèle, laxisme, mage, vierge, vigile, visitation, visiter, vocation, voeu, voie, voix* та інші: “*...la comission romaine pour le culte divin a rappelé que les églises ne peuvent être des lieux publics disponibles pour*

n'importe quelle réunion; on ne peut donc y accueillir que des concerts de musique sacrée et religieuse [15, p. 491].

Багато термінів латинського походження пов'язані з католицизмом: *oblat, ordinand, sermon, tonsure*. У питаннях віровчення ця релігія має багато спільного з православ'ям: віра у два джерела віровчення („священне письмо” і „священний переказ”), у божественну Трійцю, у рятівну силу церкви, у наявність безсмертної душі, у потойбічне життя тощо.

Але водночас віровчення та культ католицизму мають деякі відмінності. Поряд із раєм та пеклом католицизм визнає чистилище, де душа нібито знаходиться доти, поки її не відправлять до раю. Головним богослужінням у католицькій церкві є меса (літургія), яка донедавна проводилася латинською мовою.

Для посилення впливу на маси було дозволено користуватися національними мовами і вводити у літургію національні мелодії. Ці всі особливості посприяли тому, що в латинських наукових запозиченнях є багато термінів з історії і сучасного стану католицизму. *“Ursus, adroit, désarmé sa Grâce en lui recitant un sermon de lui, sur le saint jour de Christmas, que l'archevêque, charmé, apprit par coeur, débita en chaire et publia, comme de lui, archevêque* [235, t. 6, p. 380].

Терміни *incrédule, infidélité, irréligion* відображають рух вільнодумства XVII-XVIII ст. і вони з'явилися у працях різних вільнодумців того часу. Так, П'єр Бейль, скептик, критик схоластики, висунув вимогу віротерпимості і свободи совісті, розмежування моралі та релігії, розуму і віри, науки і релігії; аристократ Франсуа Вольтер вів боротьбу з ортодоксальними формами релігії і насамперед з католицизмом.

Водночас Вольтер, матеріалістично пояснюючи явища природи, поділяв позиції деїзму: він залишав місце для Бога як верховного розуму, як законодавця природи: *“Fort peu deviennent croyants, fort peu devient aussi incrédules, pour les bonnes preuves. Il y a mille portes par lesquelles on entre dans la foi et les mille portes par lesquelles on en sorte* [16, t. 4, p. 29].

Аналіз словникового складу релігійної термінології в сучасній французькій мові показує, що переважна кількість термінів мають латинське походження і їх функціональна роль у тексті дуже велика.

Література

1. Д'яков А.С. Роль етимології при прямому запозиченні нових термінів та терміноелементів / А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк // Проблеми зіставної семантики : матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – К., 1995. – С. 100–101.
2. Жерновой Є.Г. Проблеми семантичного розвитку в біблійній термінології румунської мови // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наук. праць. – Чернівці : ЧДУ, 1998. – Вип. 21 : Романська філологія. – С. 8–17.
3. Жерновой Є.Г. Релігійна термінологія у культурному контексті французької мови // Мовні і концептуальні картини світу : збірник наук. праць. – К., 2001. – Вип. 4 – С. 47–51.
4. Dictionnaire encyclopédique de la langue française. Le Maxidico. – Paris : Editions de la Connaissance, 1997. – 1067 p.
5. Катагощина Н.А. История французского языка / Н.А. Катагощина. – М. : Высш. шк., 1976. – 190 с.
6. Лопатникова Н.Н. Лексикология современного французского языка / Н.Н. Лопатникова. – М. : Высш. шк., 1971. – 150 с.
7. Тимескова И.Н. Лексикология современного французского языка / И.Н. Тимескова, В.А. Тархова. – Л., 1967. – 188 с.
8. Жерновой Є.Г. Проблеми семантичного розвитку в біблійній термінології румунської мови / Є. Г. Жерновой // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наук. праць. – Чернівці : ЧДУ, 1998. – Вип. 21 : Романська філологія. – С. 8–17.
9. Жерновой Є.Г. Кількісний і якісний склад запозичень у релігійній термінології французької мови / Є. Г. Жерновой // Вісник Київського університету. Іноземна філологія. – Київ, 2002. – Вип. 33. – С. 86–91.
10. Жерновой Є.Г. Релігійна термінологія у культурному контексті французької мови / Є. Г. Жерновой // Мовні і концептуальні картини світу : збірник наук. праць.– Київ, 2001. – Вип. 4. – С. 47–51.
11. Жерновой Є.Г. Етапи становлення християнської релігійної термінології французької мови / Є. Г. Жерновой // Освітньо-виховний та професійний потенціал світоглядно-філософських дисциплін: класичні парадигми та альтернативи XXI століття : матеріали науково-практичної конференції. – Чернівці, 2001. – С. 87–90.
12. Жерновой Є.Г. Теоретичні проблеми лексичної семантики давньогрецької мови „Нового Заповіту” в сучасному мовознавстві / Є. Г. Жерновой // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наук. праць.– Чернівці : ЧДУ, 1998. – Вип. 21: Романська філологія. – С. 95–103.
13. La Bible. Version L. Second, Association Viens et Vois, 1993. – 954 p.
14. The NIV Study Bible. – Zondervan C., 1989. – 1950 p.
15. Frémy D. Quid. 1998 / D. Frémy, M. Frémy. – Paris : Editions Robert Laffont, 1997. – 1970 p.
16. Le Grand Robert de la langue française. – Paris, 2001. – Т. 1–6.

Terminology units of the Latin origin are analysed in in the vocabulary of modern French. It is set that from 1582 religious terms, 880 (55,62%) – the Latin origin. 508 (31,12%) of them belong to the specific fund of vocabulary of French, 372 (23,51%) – to adopted latinisms of French.

Keywords: *religious term, latinism, specific fund, adopted lexis.*

Проанализированы религиозные терминологические единицы латинского происхождения в словарном составе современного французского языка. Установлено, что из 1582 религиозных терминов, 880 (55,62%) – латинского происхождения. 508 (31,12%) из них принадлежат к исконному фонду лексики французского языка, 372 (23,51%) – заимствованные латинизмы французского языка.

Ключевые слова: *религиозный термин, латинизм, исконный фонд, заимсвованная лексика.*